

in cælo patronos habemus! Ideo o quam sedulo orare et bonis operibus incumbere debemus, cum hi et preces, et omnia bona nostra opera Deo offerant, ut illum nobis propitium reddant, atque apud eum salutis nostræ causam gerant! *Multum sane conari et satagere debemus ad bona opera facienda, cum tales advocatos habeamus, qui statim ea referunt in conspectu Dei et scribunt in libro vitæ* (D. Bon., ibid.). O homo, quod potest manus tua instanter operare: ne turpi otio indulgeas; operibus vanis et ad salutem nil pertinentibus ne te dedas; omnia opera mala et ipsa quæ mali speciem habent, sollicite devita; quidquid boni facere poterit manus tua instanter operare, operibusque bonis sedulo incumbere; et custos angelus tamquam advocatus beneficus, omnia tua bona opera Deo præsentabit, ut te in libro vitæ scribi curet. Faxit Deus, ut omnes in hoc libro scribi et æterna beatitudine post mortem donari mereamur. Amen.

DE B. V. MARIE ROSARIO

CONCIO UNICA.

Dies victoriæ hujus festivitatis in numero sanctorum dierum accipitur (Judith. 16).

Maria simul cum Christo filio suo pacis bellique regina constituitur; pacis utique, quia simul cum illo ad pacem universo generi humano afferendam non parum contulit; belli vero, quia de hæreticis, infidelibus, dæmonibus et omnibus christiani nominis hostibus persæpe triumphavit. Mariam omni tempore, ut pacis reginam colere debent fideles; speciatim vero sancta nos admonet ac jubet Ecclesia, ut illam sive veluti bellorum triumphorumque reginam veneremur. Hodie enim Virgo, sicuti altera Judith, fecit confusionem magnam, non in domo regis Nabucho-

donosor, sed in toto Turcarum imperio: hæc est dies solemnis, in qua a dira servitute præservavit, non Bethulia cives, verum sanctæ Romanæ Ecclesiæ filios: hodie tandem Maria precibus sodalium Confraternitatis Rosarii ad misericordiam inclinata, non de Olopherne, sed de Turcis apud Lepantum gloriose triumphavit. Et ideo summus Pontifex Gregorius XIII præcepit, ut hæc die Rosarii et victoriarum Mariæ solemnitas simul celebraretur: *dies victoriæ hujus festivitatis in numero sanctorum dierum accipitur*. Gloriosam hæc victoriarum Mariæ meritis de infidelibus latam universa demirata est terra; hæc et nos admiremur, atque iidem panegyricam concionem instituamus de beate Mariæ Virginis Rosario, quo Maria ad decertandum adversus infideles inclinata perhibetur. *Acc.*

De Rosario dicturus, adverte, quod Rosarii nomen diversa significet, et quid æquivocum sonet; nam sæpe Rosarium pro oratione quadam vocali, aliquando pro mysterio et quandoque pro Confraternitate sumitur. Rosarium revera *est oratio quedam vocalis*, oratione dominica, salutatione angelica et oratione ab Ecclesia instituta pluries repetitis constans: *est etiam mysterium*, præcipua vitæ et mortis Christi continens mysteria, quæ fideles Rosarium vocaliter recitantes, meditantur: *est tandem Confraternitas*, quæ a Fratrum Prædicatorum patriarca sancto Dominico instituta creditur, et quæ longe commendabilior tunc evasit, cum orantibus per totum terrarum orbem Confraternitatis Rosarii sodalibus, beatissimæ Virginis meritis apud Lepantum gloriosam de Turcis victoriam fideles reportarunt. Ex jam dictis videtur, quod beatissimæ Virginis Rosarium triplicem habeat respectum: ad Mariam, scilicet, ad Christum et ad S. Dominicum: *ad Mariam* quia est oratio, qua maxime honoratur; *ad Christum*, quia est mysterium, quo præcipua et vitæ et mortis ejus actiones recoluntur; *ad sanctum Dominicum*, qui auctoritate Ecclesiæ Rosarium in statum et in Confraternitatem instituit, in qua Christum et Mariam fideles specialiter venerantur. Rosarium ergo nunc ut orationem vocalem, ut mysterium et ut Confraternitatem inspicio, ac dico, quod Rosarium 1. *est ora-*

tio sæpe recitanda; 2. est *mysterium* serio meditandum; 3. est *Confraternitas* sedulo sectanda.

I PARS.

Rosarium est oratio sæpe recitanda.

Oportet semper orare et non deficere, omnisque oratio vocalis si debite fiat, nunquam nimis recitari potest. Verum inter omnes orationes, quas ad Deum, vel Sanctos fundere solent fideles, Rosario Virginis nulla videtur sanctior, nulla ad recitandum facilior, ad obtinendum nulla potentior, Deo et Mariæ nulla gloriosior; ac proinde nulla, quæ in ore nostro debeat esse frequentior. Hoc norunt fideles fere omnes, qui hanc orationem plurimi faciunt, qui Rosaria circumferunt et qui Mariam frequentii eorum recitatione venerari conantur. Jamvero ut ad frequentiorem adhuc Rosarii recitationem alliciantur, operæ pretium erit, ut *partes* varias, ex quibus hæc oratio conficitur, *nomina* diversa quibus vocatur, et *virtutes* multas, quas operatur, tenui saltem minerva explicemus et propalemus. Quæ omnia si aliquantulum perpendantur, unicuique suadebunt, beatissimæ Virginis Rosarium frequentissime recitandum.

1. Ut autem a variis ejus partibus exordiamur, sciendum, quod Rosarium est oratio quædam ex variis orationibus composita, ex oratione scilicet dominica, ex salutatione angelica, et ex oratione ab Ecclesia instituta; quæ orationes pluries aliquo cum ordine repetitæ, Rosarium integrant. Orationum, quibus Rosarium perficimus, prima pars est oratio dominica, quam vocamus *Pater noster*. Et hanc Rosarii beatissimæ Virginis partem frequentissime recitandam nullus inficiabitur: est enim hæc oratio, quam Christus ore suo protulit primus, quam ipse apostolos docuit, et quam frequenter ab hominibus recitari præcepit, dicens: *sic ergo vos orabit; Pater noster qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum* (Matth. 6). Sic orandum dicit Salvator, volens, ut sæpissime et quasi semper in ore nostro

hæc oratio versetur. Secunda Rosarii pars est salutatio angelica, qua Mariam salutamus, laudantes eam, 1. quod sit sine omni labe peccati originalis et actualis: *Ave*; 2. quod sit donis cœlestibus referta: *Gratia plena*; 3. quod Dominus sit cum illa: *Dominus tecum*; 4. quod sit inter mulieres benedicta: *Benedicta tu in mulieribus*; 5. quod benedictus sit ventris sui fructus: *et benedictus fructus ventris tui*. Ecce quomodo salutamus Mariam, non verbis humano ingenio adinventis, verum ab Archangelo Gabriele, vel ab Elisabetha prolatis. Unde quilibet *Ave Maria* recitans, fit quiescens alter angelus qui Mariam salutatur. Si autem gratissimum fuit Mariæ, sic a Gabriele semel salutari, quis credat non ei fore gratissimum, cum sic non semel dumtaxat, sed centies quinquages a Rosarium recitante salutatur? gratissima certe et gloriosissima Virgini Mariæ censenda hæc salutatio; illam ergo crebro sic salutare expedit Rosarium sæpe recitando. Tertia Rosarii pars est oratione hæc, quam post Mariæ salutationem recitamus, et qua illam supplices rogamus, ut pro nobis nunc et in hora mortis intercedat: *sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostræ* (1). Maria est advocata potentissima, quæ salutis nostræ negotia pertractat in celo; hæc advocata nostra tanta potestate pollet, ut asserant sancti Patres, omnia gratiarum dona nos per ipsam obtinere et accipere; propterea sæpissime invocanda et creberrime roganda ut nobis et nunc et in hora mortis subveniat; ac illi persæpe dicendum cum Ecclesia:

(1) Hæc verba, ut omnes norunt, jam a pluribus sæculis constituent secundam partem Angelicæ salutationis; ideo unicam cum altera parte orationem efficiunt; ex quo non satis constat, cur ob auctore seorsum spectetur, tanquam tertia oratione Rosarii. Potius hæc tertia oratione est *Gloria Patri*, quæ in fine ejusque decadis additur, ne in Rosario quid desit ad orationis perfectionem, in qua nunquam omittenda gratiarum actio, juxta illud: *In omnibus gratias agite*. Hæc tamen oratio *Gloria Patri* utrum requiratur ad recitationem Rosarii dubitari posset eo quod de ea nulla mentio fiat in Breviario Romano, in festo B. V. Rosarii, ubi (Lect. I) desinitur quid nomine Rosarii veniat. Cum tamen in autentica Collectione Indulgentiarum, hic

ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostræ. Rosarium ergo est oratio, quæ a nobis sæpe recitari debet, si consideremus partes varias quibus conficitur; est etiam sæpe recitanda, si attendamus diversa nomina quibus appellatur: vocatur enim Rosarium, Psalterium et Corona Virginis, quæ omnia nos ad frequentissimam ejus recitationem invitant.

2. Vocatur *Rosarium Virginis*, quia constat multis *Ave Mariæ*, quæ sunt quasi tot rosæ mysticæ, quæ Mariæ in odorem suavitatis offeruntur. Dicitur *Psalterium Virginis*, quia sicut David suum Psalterium composuit ad laudandum Deum et ad gratias ab illo impetrandas, ita et Psalterium, seu Rosarium istud institutum est ad laudandam Deiparam Virginem et ad favores a Deo ejus intercessionem obtinendos. Appellatur *Corona Virginis*, quia quotiescunque recitatur, quasi corona ex rosis contexta capiti Mariæ imponitur. Ut igitur Mariæ placeamus eamque ad intercedendum pro nobis alliciamus, Rosarium illud ei sæpe offeramus, hoc Psalterio eam sæpe laudemus et sæpissime mysticam hanc coronam capiti ejus imponamus.

3. Hæc omnia nos certe movere debent ad sæpe recitandum beatissimæ Virginis Rosarium; tamen illius recitandi majus adhuc nobis extat motivum, nempe virtus ejus ad obtinenda quæ a Deo petimus, et innumeri favores quos recipiunt, qui sæpe illud ad Mariæ laudem recitant. Quis enim narrare queat, quot infirmi per recitationem Rosarii pristinam sint vale-

modis tradatur recitandi Rosarium, ut singulæ decades concludantur cum Gloria Patri, ideo neque hæc precativuncula negligenda a fidelibus qui plures indulgentias illi recitationi concessas optant lucrifacere. Tribus dictis orationibus pia fidelium praxis addidit laudem illam vulgari idiomate; *Lodato sempre sia, ecc.* et etiam *Requiem æternam*, etc., ne quid in Rosario, quod fidelium breviarium appellatur, desit ad similitudinem cum Breviario Ecclesiasticorum, in quo omnes horæ concluduntur cum *Requiem æternam*, excepto completorio, quod finalem requiem commemorat, quando nullum amplius erit Purgatorium, et ideo nil pro animabus in eo patientibus supererit orandum.

N. E.

itudinem consecuti? quot homines a dira servitute sint liberati? quot ab hostium insidiis preservati? quot in evidentissimo naufragii periculo versantes ad portum feliciter adducti? Enarrent, qui possint, qui typis mandata sanctissimi Rosarii miracula pervolutarunt, quot illius virtute dæmones e corporibus hominum sint fugati? quot mulieres ad partum feliciter et miraculose pervenerint? quot impii, hæretici et infideles ad Deum noscantur conversi? Dicant tandem, si libeat, omnes illustrationes internas, varios gratiarum cœlestium motus, necnon auxilia omnia, tam temporalia, quam spiritalia, quæ Rosarium recitantibus fuere concessa? Certe Rosarium est quasi scala Jacob, per quam ad cœlum mente ascendunt, qui illud recitant, et per quam ad nos tot et tanti descendunt favores, ut nunquam concipi, nec satis explanari possent. Propterea cum tanta sit Rosarii virtus, tantique favores, quos per illius recitationem obtinemus, non est qui illud quam frequentissima recitandum non fateatur. Frequenter quidem, simulque devote semper recitandum. Quid enim proderit Christiano, quod Rosarium circumferat, digitis percurrat et ore dicat, si illud devote nequaquam recitet? Quid ei proderit, quod Rosarium in brachio, vel in perula gestet, si luxuriæ, avaritiæ, vel vindictæ spiritum gerat in corde? Quid proderit, quod illud digitis volvat, si sanguine manus ejus repleantur? Quid proderit, quod ore illud recitet, si tunc mens alia recogitet et cor ad illicita anhelet? Certe ad nihilum proderit: ideo in Rosarii recitatione concordent cor et lingua: atque ita Mariam honore per frequentem et per devotam ejus recitationem. Est ergo Rosarium oratio frequenter recitanda: *est etiam mysterium serio meditandum.*

II PARS.

Rosarium est mysterium serio meditandum.

In beatissimæ Virginis Mariæ Rosario materiam, ex qua coalescit, seu orationes vocales quibus recitatur, solummodo

agnoscunt plerique fidelium; præter hæc autem quæ materialia et quasi accidentalia habentur, aliud in Rosario est, quod plures auctores *essentiale* vocant, nempe quod sit mysterium, vel potius, quod sit meditatio mysteriorum Christi Dei et hominis: quia simul atque quis Rosarium ore recitat, vitæ et mortis Christi mysteria mente revolvere et serio meditari debet, ita ut dum quindecim Rosarii decadam preces ore profert, itidem præcipua illa quindecim vitæ et mortis Christi mysteria meditatur, quorum quinque prima *gaudii*, quinque alia *doloris*, et quinque ultima *gloriæ* mysteria vocantur. *Prima* horum mysteriorum sunt Christi incarnatio, natiuitas, circumcisio, regum adoratio et præsentatio in Templo; *secunda* sunt mysteria passionum et mortis ejus: *tertia* sunt mysteria resurrectionis, variarum apparitionum et ascensionis ejus (1). Hæc mysteria ita serio a recitantibus Rosarium sunt meditanda, ut dum quis verba quibus Rosarium constat, ore promit, præfata mysteria per ordinem mente revolvat. O frater, cum Rosarium recitas, mens tua temporalibus negotiis, vanis et malis rebus ne maneant intenta; mente primo te conferas Nazaret, ubi, angelo nunciante, magnum incarnationis mysterium executioni mandatur. A Nazareth transeas usque Bethlehem simul cum pastoribus, ibique Christum recens natum, jacentem in præsepio contemplare. Ejus circumcisio adesto deinde cum nutritio Joseph, ibique meditare, quam prompte pro tui salute puer Jesus gratia pati dignetur. Cum regibus Magis postea adora puerum Regem; et mox illum cum piis parentibus porta et offer in Templo. Serio meditatis his *gaudii* mysteriis, ad mysteria do-

(1) Ab auctoribus vero ad nostram hanc ætatem aliqua mutatio inducta videtur in Rosarii mysteriis; in his enim, prout hodie recensentur, omittitur Magorum adoratio, quam auctor enumerat inter *gaudii* mysteria; item omittuntur variae Christi apparitiones alias recensite inter mysteria *gloriæ*; et adduntur duo mysteria vite B. Virginis, quæ retinebantur in auctoribus enumeratione mysteriorum Rosarii; primo ejus mortem et assumptionem in cælum; dein ejus glorificationem super universas creaturas, quæ cæli terræque ambitu continentur.

loris te converte: eorum quodlibet suo ordine meditare, et dum Christum, nunc captum, nunc flagellatum et nunc cruci affixum mens considerabit, una cum Joanne et Matre ejus, ei computere. A doloribus et morte ejus ad mysteria *gloriæ* contemplanda te mente transferas, et nunc contemplare Christum a mortuis propria virtute resurgentem, nunc quare illum sollicite cum Magdalena, donec eam merearis invenire; jam pia quadam curiositate palpando tracta singula vulnera Salvatoris propter te sic perempti, et jam ita eum in cælos ascendentem admirare, quasi inter discipulos in monte Oliveti existas. Sic, sic recitare oportet Rosarium, ut recitatio ejus pia, Mariæ gloriosa et recitanti utilis efficiatur. Omnibus fere Christi mysteriis angelum aliquem presentem adfuisse sacra testatur Scriptura. Etenim incarnationis mysterium Mariæ annunciandum, de cælo descendit Gabriel, qui Mariam salutavit, et qui hoc ei mysterium annunciat, dicens: *Spiritus Sanctus superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi, ideoque et quod nascetur ex te sanctum vocabitur Filius Dei* (Luc. 1). Cum de natiuitate Christi admonetur pastores, *dixit illis angelus: nolite timere. Ecce annuncio vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, quia natus est vobis hodie Salvator* (Luc. 2). Cum Christus a Judæa in Ægyptum ex Dei ordinatione transferendus est, *ecce angelus apparuit in somnis Joseph, dicens: surge et accipe puerum et mater ejus, et fuge in Ægyptum* (Matt. 2). Cum Christus in horto gravissima premitur tristitia, *apparuit illi angelus de cælo, confortans eum* (Luc. 22). Cum Christus in cruce acerbissimæ mortis dolores patitur, angeli suo modo flentes, adsunt, juxta vaticinium Isaiaë dicentis: *angeli pacis amare flebunt* (35). Cum de Christi resurrectione piæ edocentur mulieres, unus ex angelis dixit eis: *Jesum qui crucifixus est, queritis. Non est hic, surrexit enim, sicut dixit* (Matt. 28). Omnibus tantum fere Christi mysteriis presentes adstiterunt cælestes quidam spiritus, et ut ait Tertullianus, *nusquam sine angelis Christus*. Cælestibus autem illis intelligentiis similes fieri oportet qui Rosarium persolvunt: simul cum iis Christum in omnibus ejus

mysteriis mente comitentur; et modo gaudeant cum pastoribus, modo cum regibus Christum adorent; cum ipso se deinde in Templo offerant; illum traditum, venditum, flagellatum et crucifixum postmodum contemplantur; ac tandem omnia ejus mysteria, quæ gloriosa vocamus, meditantes, in eorum cordibus sacri amoris ignis erga Christum et Matrem exardescat. Ad perfectum Dei amorem omnes hominis potentie concurrere debent: non enim verbo solum et lingua diligi debet, verum et toto corde, ac tota mente: *diliges Dominum Deum tuum ex omni corde tuo, ex omni mente tua et ex omnibus viribus tuis*. Sicut autem ad Deum amandum, ita et ad Mariam colendam totus homo occupari debet; manus scilicet in percurrendo varios Rosarii globulos: lingua, in recitando ad singulos globulos unum *Pater*, vel unum *Ave Maria*, et mens in meditando Christi Salvatoris mysteria. Itaque, o frater, quotiescunque Rosario recitando te accingis, dic Christo: in mysteriis tuis meditandis exarcebor: et deinde dum Rosarii varias orationes ore profers, Christi mysteria serio meditare et mente revolve. Nec dicas difficilem et laboriosum esse hunc recitandi Rosarii modum; nam nihil dulcius, nilque amabilius, quam Christi mysteria meditari, quoniam in his meditationibus ubique invenitur Christus, cujus conversatio non amaritudinem, imo summam parit lætitiā: *non habet amaritudinem conversatio ejus, nec tædium convictus ipsius* (Sap. 6). Ergo cum Rosarii preces persolvis, mysteriorum vitæ et mortis Christi meditationi cor tuum intendat, iis meditandis mens tua totaliter adhæreat. Cave ne similis efficiaris perversis illis hominibus, qui dum orant, de fraudibus et dolis cogitant: *dolos tota die meditabantur* (Psal. 37): ne imiteris hos pacis perturbatores, qui dum ore Deum alloquuntur, de discordiis disseminandis deliberant: *qui meditantur discordias* (Prov. 24): neque te habeas sicut avari illi homines, qui dum ore preces ad Deum fundunt, de alienis rapiendis pensant: *rapinas meditantur mens eorum*. Summopere cave ne talia meditetur cor tuum; verum dum beatissime Virginis Rosario ore recitas, Christi Domini mysteria serio meditare. Rosario præterea, quod est myste-

rium serio meditandum, *est etiam Confraternitas sedulo sectanda et amplectenda*.

III PARS.

Rosarium est Confraternitas sedulo sectanda.

Maria omnibus eam debite invocantibus præsto adest, nec quisquam in spiritualibus necessitatibus suis eam devote invocat, qui ejus non experiatur auxilium: *sileat misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocatum te in suis necessitatibus, sibi meminerit defuisse* (S. Bern. ser. 4 de *Assumpt.*). Hoc probe agnoscens sancta Romana Ecclesia, omnibus quibus potest modis ipsi placere, ejusque benevolentiam captare studet; et ideo varia ad ejus honorem festa instituit; ideo singulis anni diebus ejus laudes publice decantari jubet; ideo tot indulgentias populis eam colentibus largitur; et ideo tot varios Ordines, totque Confraternitates ad ejus honorem institutas approbat, et præcipue Arciconfraternitatem Rosarii, quam plurimi sectantur fideles, et quam sectari debent omnes, utpote quæ 1. Mariæ maxime gloriosa; 2. Ecclesie hostibus valde terribilis; 3. ipsis sodalibus summopere utilis.

1. Licet Mariam venerandi modos multos adinvenerint christiani, a nullis tamen magis honorari videtur, quam a sanctissimi Rosarii sodalibus; *tum* quia sua multitudine potentissimum sacrum agmen constituunt: *tum* quia hi omnes statum et corpus unum efficiunt, quod ad hoc solum existit, vivit, operatur et in æternam operabitur, ut Mariam laudet, glorificet et honorari curet. Unde si de primis Ecclesie Romanæ christianis dicat Tertullianus, quod præcibus, quas simul congregati fundebant, Deum plurimum honorarent, eique gratam vim facerent, qua ad petita eis concedenda quasi cogebatur: *hæc vis Deo grata est* (in *Apol.*); de Confraternitatis Rosarii sodalibus similiter dicendum, quod Mariam maxime glorificent, eique præcibus suis gratam vim inferant, ut eam ad misericor-

diam flectant. Sectanda ergo et amplectenda hæc Confraternitas, tamquam Mariæ gloriosa, *ac etiam quia Ecclesia et salutis nostræ hostibus maxime terribilis.*

2. Hujus Confraternitatis sodales habendi ut fortissimi Ecclesiæ custodes, qui eam precibus suis tuentur: *super muros tuos Jerusalem constitui custodes* (Isa. 22). Hi similes sunt Moysi, quia dum alii armis simul cum Josue pugnant, ipsi manus et corda ad Deum cum Moysæ extollunt. Hi etiam imitantur David, qui non ense, at *gratia divinitatis armatus* (Ambr. ser. 88) adversus Goliath incesit; hi namque non gladiis materialibus, sed spiritualibus armati adversus dæmones, hæreticos, omnesque Ecclesiæ hostes pugnaturi incedunt, iisque fiunt terribiles. Videte innumeros hujus Confraternitatis sodales Rosarii et precibus armatos, quomodo adversus centum mille hæreticos Albigeneses sub ducibus eorum rege Arragoniæ et comite Tolosano omnia devastantes, incedant. Nil enim adversus tot, tamque formidandos hostes poterat comes Montfortius, cujus exercitus ex quingentis solum supra mille militibus coalescebat; jamvero dum ipse, quasi alter Jonathas, cum paucis militibus tam formidandum aggrederetur exercitum, orant Confraternitatis Rosarii sodales, et hic per Mariæ auxilium Albigeneses debellat, eorumque exercitum penitus destruit. Quid vero de triumpho de Turcis apud Lepantum reportato? Nonne debetur Rosarii sodalibus, qui in toto terrarum orbe ad celorum Reginam preces suas mittentes, ejus intercessione a Deo insignem illam obtinerunt victoriam, quæ in æternum hanc Confraternitatem commendabit? Certe hanc eorum precibus partam fatentur summi Pontifices, qui ob tantam victoriam maxima hujus sodalitati fratribus beneficia concesserunt. Quis ergo non amet? Quis non æstimet? Quis huic hostibus Ecclesiæ terribili Confraternitati adscribi non appetat? Eique adscribi quisque etiam debet *propter maxima emolumenta, quæ hujus Confraternitatis sodales percipiunt.*

3. Quis indulgentias iis a summis Pontificibus concessas enumeret? Taceo plenariam quam lucrantur omnes fideles ipsa die, qua huic Confraternitati sua dant nomina, modo sua debite pec-

cata confiteantur, et sanctissimo Eucharistiæ Sacramento reficiantur. Taceo indulgentias alias quas lucrantur; quoties Rosarium recitant et quoties altare quoddam ad Mariæ honorem consecratum visitant. Præter has et alias multas indulgentias, videtur, quod duodecies quolibet anno indulgentiarum thesauri in hac Confraternitate plenius aperiantur; singulis enim mensibus congregantur sodales, processiones instituunt ad sacram Sinaxim accedunt et indulgentias magnas lucrantur. Unde hæc Confraternitas merito conferri potest cum arbore, de qua in Apocalypsi fit mentio; quæ cum torrente, idest favoribus Mariæ sit irrigata, quolibet mense fructum pretiosum a sodalibus carpendum edit et producit: *ex utraque parte fluminis lignum vite, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum* (Apoc. 5). O quam magna recensetur spiritualia emolumenta, quæ christiani huic sodalitie adscripti quotidie percipiunt! quæ quidem omnes fideles ad tam piam sodalitatem sectandam movere deberent. Aliud insuper commemorabo emolumentum, quod percipiunt Confraternitatis Rosarii sodales; nempe quod omnes mortificationes, preces omnes, omniaque bona opera, quæ in sancto fratrum prædicatorum Ordine fiunt, speciali quodam modo ii participant. Unde dum hujus Confraternitatis sodales temporalibus negotiis vacant, imo dum dormiunt, orationum, sacrificiorum, ac omnium penitus honorum operum, quæ in hoc Ordine fiunt, fructum participant. O magnam gratiam! o consolationem non satis optandam! Quæ adhuc longe major percipitur, istante morte; tunc enim dum alicui ex sodalibus militandum occurrit adversus potestates tenebrarum, auxiliares adsunt omnes hujus Confraternitatis sodales; auxiliares quoque omnes fratres prædicatores qui pro quolibet confratre agonem patiente, Deum et Mariam enixe orant, ut illi peccatorum venia concedatur, eique cœlum aperiatur. O magnos favores! quos si serio ponderarent fideles, nullus fere inveniretur, qui huic sodalitie adscribi non peroptaret. Attamen non sufficit, quod quis suum huic Confraternitati det nomen, si quæ ad eam spectant non adimpleat: non sufficit, quod quis sodalis sit nomine, si sodalis non sit operibus

hujus Confraternitatis propriis; quis enim credat christianum, in hoc sodalicio receptum, hujus sodalitiî beneficia percipere, nisi de illius sacri instituti munia persolvat? quis arbitretur sodalem hunc, qui pertinaciter sedi iniquitatis adhæret, nec a peccato surgere vult, tot et tantorum bonorum participem fieri? quis censeat hunc detractorem, qui proximi famam dilacerare non cessat; hunc usurarium qui fraudulenter acquisita nusquam restituit; et hunc impudicum qui in volutabro voluptatum suarum quiescere semper vult, indulgentias, aliæque spiritualia hujus Confraternitatis bona recipere? Hoc certe nunquam sibi suadebit qui hac de re recte judicabit. Ut enim quis tot et tantorum beneficiorum dignus fiat, opera hujus Confraternitatis adimplere debet; quorum præcipuum est, peccata, quantum fas erit, vitare, aut saltem ea vitandi firmum propositum habere. Ne ergo de sodalium Confraternitatis Rosarii nomine tantum gloriemini; si Confraternitatis illius sodales sitis nomine, estote et opere. Ne dicatis: sodalis sum hujus Confraternitatis, in qua tot habentur indulgentiæ, tot sunt preces, totque bona opera eduntur; pios, sodales imitamini; simul cum illis peccata et peccatorum occasiones fugite; simul cum illis preces crebro ad Deum fundite; simul cum illis bonis operibus incumbite, et omnia quæ hujus Confraternitatis sunt, perficite, ut bona spiritualia in hoc sæculo et celestia in alio obtineatis. Amen.

DE SANCTO FRANCISCO ASSISIATE

CONCIO I.

Requiescet super eum spiritus Domini (Isaia 11).

In Seraphico Francisco non requievit spiritus mundi, cum quidquid amat, æstimat mundus, ille exhorruerit, calcaverit et pro nihilo habuerit; in eo etiam carnis non requievit spiritus,

cum continuis corpus suum mortificationibus affligerit, castigaverit et in servitum redegerit: ast in eo Christi Salvatoris spiritus mirum in modum requievit; eodemque quo Christus ille fuit spiritu accensus et exornatus: *requiescet super eum spiritus Domini*. Neminem latet, quod omnibus pro Francisco loquentibus amplissima, nobilissima et nimia laudis ultro sese offerat materia, quodque nunquam satis laudari possit, cui tanta inest materia laudis. Unde in eo laudando deficiunt multi et omnes aliqua solum ex iis, quæ in illo habentur laudanda attingunt. Laudant eum aliquid a portentosis et plurimis suis miraculis, ab ardentissimo spiritu fervore quo succendebatur et a sancto salutis animarum zelo, quo exarsit: laudant illum alii a pereximiis illis virtutibus, quarum odorem totum terrarum orbem replevit, a florentissimo fratrum minorum ordine, quem instituit et a supernaturalibus donis, quibus a Deo insignitus constat; alii eum satis laudasse credunt, cum illum in humilitate, in voluntaria paupertate, in discipulorum numero, in sacris Stigmatibus et in nonnullis aliis Christo admodum similem et conformem manifestant. Ego vero ad sancti Patris Francisci laudem dicam solummodo, quod super eum spiritus Domini requieverit, quodque ipse eodem, quo Christus, spiritu repletus fuerit. *Ave*.

Christus Dominus, vivens in hoc mundo, terrena despexit, homines dilexit et seipsum odio habuit. Ipse terrena despexit; licet enim esset Dominus omnium et terrena omnia sui juris essent, ea tamen ita abjecit et contempsit, ut ne quidem habere voluerit, ubi caput suum reclinarret: *Filius hominis non habet, ut caput reclinet* (Luc. 9). Ipse etiam homines dilexit; propter eorum enim salutem descendit de cœlis, in Virginis utero pro ipsis incarnari voluit et a primo usque ad ultimum vitæ suæ terminum eos amare non destitit: *in finem dilexit eos* (Joan. 13). Ipse tandem seipsum odio habuit; corpori enim suo bellum indixit, continuis jejuniis illud afflixit, illudque a juventute, laboribus et mortificationibus multis attrivit: *in laboribus a juventute mea* (Psalm. 87). Ex præfatis facile conjici potest, quis et qualis fuerit Christi spiritus; etenim ha-